

Täysistunto

Torstai 6.9.2018 klo 16.02—18.18

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi ympäristönsuojelulain ja rikoslain 48 luvun 3 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 94/2018 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Tuula Haatainen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään ympäristövaliokuntaan.

Keskustelu

16.59 **Satu Hassi vihr:** Arvoisa puhemies! Tosiaan, me ympäristövaliokunnassa saamme tarkemmin ruotia tämän lakiesityksen. Tavoitteenahan on keventää ympäristölupamenettelyä luomalla tämmöinen kevyempi ilmoitusmenettely toiminnoille, joiden ympäristövaikutukset eivät ole suuret. Lausuntokierroksella tämä esitys sai paljon kritiikkiä muun muassa kuulemisten ja valitusoikeuden rajoittamisesta, ja on hyvä, että näiltä osin hallituksen esitys on lausuntokierroksen jälkeen parantunut, mutta kiinnittäisin huomiota siihen, että on mahdollista, että tässä nyt kuitenkin itse asiassa monimutkaistetaan asioita, vaikka tavoitteena on yksinkertaistaminen. Ympäristönsuojelulain uudistuksethan jo yksinkertaistavat näitä menettelyjä, joten voi olla, että itse asiassa se varsinainen asia, mitä tällä hallituksen nyt käsiteltävällä esityksellä tavoitellaan, on jo tehty. Mutta tosiaan me ympäristövaliokunnassa sitten perehdymme tähän asiaan ja tutkimme sen huolellisesti.

17.01 **Petri Honkonen kesk:** Arvoisa puhemies! Tosiaankin hallituksen linjanahan on ollut tällä vaalikaudella merkittävästi helpottaa erilaista normitusta ja sääntelyä, ja tässä on edetty määrätietoisesti, varsinkin mitä tulee tähän ympäristöluvitukseen ja näihin erilaisiin elinkeinotoiminnassa tarvittaviin lupiin. Lähden siitä, että kuitenkin ympäristönsuojelun taso ei ole heikentynyt eikä tule tälläkään lakiesityksellä heikentymään. Sen sijaan silloin kun toiminnassa ei olennaisia muutoksia ole tapahtunut ja nämä tietyt toiminnan rajat asetetaan, sitä varsinaista ympäristölupaa ei tarvita, vaan tämä ilmoitus riittää. Olen sitä mieltä, että tämä on todella hyvää kehitystä. Kuitenkin sitten nämä kaikista isoimmat toiminnot, joilla voidaan katsoa olevan suurempia ympäristövaikutuksia, ovat sitten edelleen ympäristöluvan piirissä ja suurimmat niistä tietenkin myös sitten ympäristövaikutusten arvioinnin piirissä.

17.02 **Riitta Myller sd:** Arvoisa puhemies! On tietysti hyvä, että asioita sujuvoitetaan ja asioitten hoitamista sujuvoitetaan. Sehän on erittäin hyvä ilmaisu, ja tätä sujuvoittamista on tehty jo pitkin matkaa. Nyt olisi kuitenkin hyvä pikkuhiljaa arvioida myös sitä, mikä merkitys ympäristölainsäädännölle on ollut sillä, että vuosi vuodelta, laki lailta on tätä niin

Pöytäkirjan asiakohta PTK 79/2018 vp

sanottua sujuvoittamista tapahtunut, eli norminpurkua, ja missä määrin sitten ne kasautuvat sillä tavalla, että sillä alkaakin olla jo merkitystä ympäristönsuojelun kannalta. Kysynkin arvoisalta ministeriltä: miten paljon tätä kohtaa on pohdittu ympäristöministeriössä? Muistan, että jo jokin aika sitten, kun me olemme valiokunnassa käsitelleet näitä asioita, sieltä on tullut aika huolestuneita näkemyksiä siitä, että olisi hyvä myös jossain vaiheessa katsoa tarkoin se, mikä vaikutus kaikella sillä työllä, jota on ikään kuin tämän sujuvoittamisen nimissä tehty norminpurussa, on sitten käytännössä ympäristönsuojelulle ollut.

Ja toisena asiana se, että millä tavalla huolehditaan myöskin siitä, että kansalaisten osallistumisoikeus ympäristöä koskevaan päätöksentekoon riittävässä määrin turvataan, että ikään kuin ei viedä asioita vain sinne virkamiesten kammareihin vaan niistä keskustellaan myös riittävästi julkisuudessa.

17.04 Asunto-, energia- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Todellakin tässä lakiesityksessä on kyse siitä, että ympäristönsuojelun normit ja taso täytetään mutta kevyemmällä hallinnollisella menettelyllä. Tämä on ollut tämän hallituksen sujuvoittamistoiminnan linjaus. Emme me tingi ympäristönsuojelun tasosta, emme ihmisten terveyden suojelun tasosta, mutta pyrimme siihen, että hallinnolliset menettelyt ovat yksinkertaisempia ja kevyempiä. Ja tässä on hyvin selvä, iso ero.

Aivan samalla tavoin kuin äsken kyselytunnilla: On iso ero sillä, puhutaanko ilmastopimuksen mukaisesta maaraportista vai jonkun siitä antamasta tulkinnasta. Tuo maaraportti on kymmenien virkamiesten Tilastokeskuksen johdolla tekemä kuvaus vuodelta 2015. Tunnen sen harvinaisen tarkkaan. Olen itse sen esipuheen allekirjoittanut. Sen sijaan, jos lähdetään väittämään tästä raportista jotain, mikä perustuu jonkun toisen tulkintaan, joka on perin puutteellinen, niin siinä kannattaa olla myös opposition tarkkana, että mitä siteerataan.

Tämänkaltaisia asioita meidän vain täytyy nyt kylmänviileästi arvioida, niin ettemme tietoisesti hämärtäisi, vaan pidetään ympäristönsuojelun taso korkeana, niin kuin Suomessa on perinne, mutta tehdään kuitenkin näitä hallinnollisia toimenpiteitä esimerkiksi täällä lainsäädännön puolella, jotta on helpompaa saavuttaa se vaadittu taso, ilman turhaa hallinnollista taakkaa.

Toinen varapuhemies Tuula Haatainen: Avataan debatti. Ilmeinen tarve on.

17.06 Sinuhe Wallinheimo kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Mielestäni ministeri Tiilikainen vastasi äärimmäisen hyvin, ja ehkä nämä edustaja Myllerin huolet ovat tietyllä lailla ylimitoitettuja.

Suomessahan oli tämän hallituskauden alkaessa noin 15 000 erilaista ympäristölupaa. Nyt tämän uudistuksen jälkeen me tulemme 11 000 ympäristölupa. Muissa Pohjoismaissa mennään 3 000—5 000:n tasolla. Joten kyllä siellä purettavaa on, ihan vain, että päästäisiin tuonne muiden Pohjoismaiden tasolle.

Arvoisa ministeri, tässä haluaisin kiittää: Tämä työ on alkanut mielestäni äärimmäisen hyvin, ja tässä nimenomaan on otettu kaikki luontoarvot huomioon, ja sitä kautta tässä tehdään nimenomaan parempaa ja sujuvampaa sääntelyä, ja se varmasti on yksi tämän hallituksen onnistuneimpia hankkeita.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 79/2018 vp

17.07 **Hannu Hoskonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Aivan todellakin, niin kuin edellisessä puheenvuorossa todettiin, tässä ollaan järkevöittämässä tätä ympäristölupamenettelyä. On aivan luonnollista, että joku karjasuojan rakentaminen tai vastaava, joka on ympäristövaikutuksiltaan käytännössä olematon, saa ilmoitusmenettelyllä luvan. Tällaiseen menettelyynhän pitää mennä yhä enemmän. En tiedä Suomessa yhtäkään ihmistä, joka oman kotipiirinsä tai pihapiirinsä tai elinpiirinsä haluaisi liata ja pilata. Sehän on ajatuksenakin ihan absurdi, ihan hurja. Eihän kukaan sellaista halua tehdä. Tämän takia hallitus on määrätietoisesti koko tämän vaalikauden ajan purkanut byrokratiaa.

Edustaja Wallinheimo hyvin puheessaan kuvasi tätä, vertasi meidän tilannettamme Ruotsin tilanteeseen, ja samaan suuntaan pitää meidänkin mennä. Tällaisissa asioissa, joissa rakennetaan vähän tai ei ole merkittävistä asioista kysymys, tällä keinoin pitää edetä, kuten ministeri sanoi. Onhan kummallista, kun navetan rakentamiseen tänäpäpä alkaa olla yhtä tiukassa luvan saaminen kuin ydinvoimalan rakentamiseen. Jotkut sanovat, että tarvitaan saman verran paperia, niin onhan siinä nyt jotakin kummaa näissä kahdessa asiassa.

17.08 **Riitta Myller sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! En todellakaan usko, että kellään voikaan olla mitään sitä vastaan, että erilaisia hallinnollisia asioita joustavoitetaan ja sujuvoitetaan. Mutta kun erilaista norminpurkua on tehty nyt jo aika kauan eri lainsäädäntöjen yhteydessä, niin kysymykseni siis kuului: ollaanko selvitetty tai selvittämässä ympäristöministeriössä, mikä niitten yhteisvaikutus on? Ministeri sanoi, että ympäristönsuojelun tasoa ei ole tarkoitus heikentää. Mutta voiko sitä tapahtua niin, ettei sitä tarkoiteta, vaan ikään kuin näitten eri normien purkamisen yhteisvaikutuksesta? En nyt tarkoita pelkästään tätä asianomaista hallituksen esitystä.

17.09 **Satu Hassi vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tähän kyseiseen lakiesitykseen vielä huomiona se, että en sinänsä usko, että on kovinkaan kiistanalainen asia, etteikö sitten sellaisten hankkeiden kohdalla, joiden ympäristövaikutukset ovat vähäiset, tällainen kevyempi menettely voisi olla perusteltu, mutta meidän on ympäristövaliokunnassa tarkkaan mietittävä sitä, tuleeko tästä lisämonimutkaistamista sen takia, että sitten on arvioitava tapauskohtaisesti, mikä hanke kuuluu tämän kevyemmän menettelyn piiriin ja mikä tarvitsee sitten nämä lupamenettelyt ja voiko siitä kenties tulla sitten esimerkiksi oikeudellisia kiistoja ja sitten näiden hankkeiden pitkittymisiä.

Mutta mitä tulee metsänieluihin ja ilmastoon, niin huomauttaisin, että hallituksen omista vaikutusarvioissa, jotka ovat liittyneet ilmastaselontekoon ja KAISU-ilmasto-ohjelmaan, todetaan, että jos metsähakkuut kasvavat suunnitellulla tavalla, niin se syö muilla sektoreilla tehtävien päästövähennyksen hyödyn.

17.10 **Timo Heinonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kiitos ministerille! Ministeri Tiilikainen, teidän johdollanne on tehty hyvää, määrätietoista työtä nimenomaan tästä tulokulmasta, että ei ole tingitty ympäristönsuojelusta mutta on kevennetty sitä hallinnollista taakkaa ja sitä byrokratiaa, mitä meillä on. Meillä on edelleen tällä hetkellä merkittävästi erilaisia investointeja ja rakennushankkeita, isompia ja pienempiä, luvituksen erilaisissa syövereissä, ja on ollut hyvä, että myös tätä valituskierrettä on pystytty jonkin verran tämän hallituksen toimesta vähentämään. Meillä on jopa tällaisia lähes ammattivalittajia, jotka valittavat jokaisesta eri vaiheesta, ja tällä tavalla monet hankkeet ovat

Pöytäkirjan asiakohta PTK 79/2018 vp

olleet pitkäänkin ilman lupaa. Itse kannatan tätä normien purkua ja itse asiassa sellaista henkeä, että saa tehdä. Se on hyvä lähestymistapa näihin.

17.11 Marisanna Jarva kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tällä hallituskaudella tämä turhien normien purku on ollut tärkeä, kansalaisten odottama toimenpiteiden joukko, jota on eri aloilla ja eri ministeriöissä nyt tehty. Todellakin työ on vasta alussa. Yrityspuolella varsinkin on nostettu esiin myös nämä ympäristölupa-asiat siinä mielessä, että hyvin moni hanke myöhästyy ja pitkittyy ja jää jopa kokonaan aloittamatta sen vuoksi, että ympäristölupaprosessi kestää niin pitkään ja he tietävät ja ovat kuulleet viranomaisilta, että resursseja ei ole riittävästi. Olisinkin ministeriltä kysynyt tästä: onko minkälaisia ajatuksia siitä, että näitä resursseja lisättäisiin riittävästi, että asianmukaiset ympäristöluvat käsiteltäisiin?

Toisena asiana sitten todellakin, että on hyvä, että sitten tämmöisissä niin sanotusti selkeissä tapauksissa tähän ilmoitusmenettelyyn mennään enemmän kaikilla muillakin aloilla.

Kaiken kaikkiaan tämä on erittäin hyvä esitys.

17.12 Hanna Halmeenpää vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Minäkään en tietysti kannata mitään tarpeetonta säätelyä enkä ylimääräistä byrokratiaa. Sikäli tämä esitys on kyllä varsin ymmärrettävä, että meillä tuossa luvituksen säätelyssä on kielitämättä melkoista epäsuhtaa: meillähän kokonaisen ydinvoimalaitoksen teollista infraa voidaan satojen hehtaarien alueella rakentaa täydellä teholla, ennen kuin itse laitoksella on edes rakentamislupaakaan, mutta navetan rakentaja voi joutua odottamaan vuosia, ennen kuin voi lapiota maahan lyödä. Mutta tämän lakiesityksen kohdalla tulee mieleen väistämättä, onko se jokseenkin tarpeeton sikäli, että tuleeko tämä käytännössä oikeasti lisäämään ympäristösäätelyn monimutkaisuutta tuomalla siihen taas yhden uuden prosessin entisten tilalle. Käytännössähän hallitusohjelman kirjaukset tällä hallituskaudella ovat jo ympäristönsuojelulain muutoksina poistaneet tuolta lupamenettelystä paljon toimintoja. Ja ilman muuta edelleen tullaan tapauskohtaisesti käyttämään siinä harkintaa, tarvitaanko ympäristölupaa, tarvitaanko ilmoitusmenettelyä. Olen pikkasen huolissani siitä, jouhevoittako [Puhemies koputtaa] tämä sitä luvitustyötä.

17.13 Antero Laukkanen kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämän hallituksen ehkä yksi selkeimpiä onnistumisen alueita on ollut tämä sujuvoittamisen jatkuva eteenpäinvieminen, eli 300 asiaa on jo viety maaliin. Pidän hyvänä sitä, että hallinnollinen taakka jatkuvasti kevenee monella hallinnonalalla ja että monesta lupamenettelystä on siirrytty ilmoitusmenettelyyn. Tämä on, niin kuin täällä todettiin, ollut myös kansalaisten toive.

Tämä esitys perustuu ministeri Tarastin työryhmän pohdiskeluun, ja se, mistä tässä erityisesti iloitsin, on se, että loistava työryhmän antama lausunto on otettu vakavasti ja sitä viedään eteenpäin. Uskon, että tällä on myös sellainen vaikutus jatkossa, että erilaisten työryhmien, mitä perustetaan, työhön suhtaudutaan yhä vakavammin, kun nähdään, että ne myös johtavat sitten ajan myötä jatkuvaan muutokseen ja hyviin asioihin.

Kiitos tästä esityksestä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 79/2018 vp

Toinen varapuhemies Tuula Haatainen: Tämän debattiosuuden jälkeen sitten menemme puhujalistaan.

17.15 Timo Heinonen kok: Arvoisa rouva puhemies! Tämä normienpurku on ollut yksi tämän hallituksen keskeisiä tehtäviä. On lähdetty siitä ajatuksesta, että saa tehdä, eli on rohkeasti lähdetty purkamaan turhaa sääntelyä ja normeja oikeastaan läpi kaiken toiminnan. Itse asiassa tällä ympäristöpuolella mutta myös rakentamisen ja asumisen puolella, tässä kokonaisuudessa, niin kuin edustaja Wallinheimo, joka on ollut yksi tällainen norminpurun edelläkävijä, toi esille, meillä on poikkeuksellisen paljon tätä sääntelyä, ja on ollut hyvä, että näitä toimenpiteitä on nyt ympäristöministeri Kimmo Tiilikaisen johdolla tehty.

On lähdetty sujuvoittamaan luvitusta, ja niin kuin tuossa totesin, meillä on edelleen erittäin paljon erilaisia investointeja kiinni lupavaiheissa. Itse asiassa jonkin verran tämän nykyisen hallituksen työ on jo tuottanut tulosta ja näkyy näissä tilastoissakin. Viranomaisten lupapäätöstä odottavien investointien kokonaisarvo oli vuonna 2016 noin 2,9 miljardia euroa, kun vielä edellisen hallituksen aikana luku oli reilusti suurempi, 3,6 miljardia, eli tässä on selkeästi pystytty etenemään, eli lupajonoissa on siis aiempaa vähemmän investointeja, vaikka samaan aikaan yritysten investointiaktiivisuus on noussut. Tämä viittaa siis lupakäsittelyiden nopeutumiseen. Jonot ovat silti edelleen pitkät. Esimerkiksi valtion ympäristölupahakemusten keskimääräinen käsittelyaika oli aluehallintovirastoissa yli 17 kuukautta, ja se on toki pitkä aika. Nyt sitä on jonkin verran pystytty laskemaan.

Yritysten antamat arvosanat paranivat tämän hallituksen kolmen ensimmäisen vuoden aikana viranomaiskäsittelyn kaikilla osa-alueilla verrattuna viime hallituskauden aikaiseen tutkimukseen. Etenkin luvan hakemisen alkuvaiheeseen liittyvä byrokratia on kevennyt. Noin kolmannes arvioi tilanteen hyväksi, kun aiemmin luvut olivat selkeästi suurempia. Kokonaiskuva lupajärjestelmien toimivuudesta on kuitenkin edelleen aika kriittinen. Lähes 80 prosenttia tähän laajaan EK:n tekemään tutkimukseen vastanneista koki ja oli sitä mieltä, että uudistuksia on jatkettava, ja on hyvä, että näin myös tehdään. Tässä esityksessä on kyse yhdestä pienestä osasta, ja nimenomaan tämäntyyppisissä meidän on järkevää määrätietoisesti edetä.

Yleisesti yrittäjät edelleen näkevät ongelmaksi valitukset tuomioistuimiin. Noin 43 prosenttia piti nykyisiä käytäntöjä huonoina, ja vain 17 prosenttia arvioi ne hyväksi. Ja tähänkin tällä hallituskaudella on nyt puututtu, eli on rajattu myös tätä valitusoikeutta. Valitusoikeus on nykyisin vain niillä, joita asiat selkeästi koskettavat, ja se on varmasti yleisen oikeustajunkin mukaista.

Itse pidän, arvoisa puhemies, hyvänä sitä, että sujuvoitamme lupamenettelyä kaavoituksesta lähtien aina itse luvitukseen, ja yksi hyvä esimerkki ovat nämä luvituskokonaisuudet, missä itse asiassa kaikki virkamiehet on saatu saman pyöreän pöydän ääreen. Näistä on äärimmäisen hyviä kokemuksia. Eli olemme päässeet pikkuhiljaa eroon siitä, että jokainen virkamies tekee päätöksiä eri paikassa, ja pahimmissa tapauksissa valittivat vielä toisen virkamiehen tekemistä päätöksistä. Nyt neuvotteluprosesseilla isojaakin lupakokonaisuuksia on monessa paikassa saatu aivan uudella tavalla etenemään huomattavasti nopeammalla aikataululla.

Arvoisa puhemies! Niin kuin ministeri Tiilikainen totesi, on tärkeää, että emme tingi ympäristönsuojelun tasosta, mutta hallintoa ja turhaa byrokratiaa on syytä purkaa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 79/2018 vp

17.19 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Todellakin byrokratian purkaminen on tämän kansakunnan kannalta aivan erinomaisen tärkeä asia. Ajatelkaa nyt Suomen valtiota maarajojen sisällä olevana alueena, joka on Euroopan unionin harvimminkin asuttu, ylivoimaisesti harvimminkin asuttu maa, ja siitä huolimatta meillä on luotu valtava rakentamisen byrokratia. Välillä tuntuu, että pienen mökin tai pienen varaston tai jonkun muun rakennuksen rakentaminen alkaa olla erittäin vaikeaa ja kestää pitkään ennen kuin saa luvan. Elikkä tällaisen byrokratian purku, mistä tässä hallituksen esityksessä on kysymys, on äärimmäisen hyvä ja kannatettavaa. Ja todellakin tavallisen ihmisen elämän kannalta esimerkiksi se, että tämän lain mukaiset eläinsuojien rakentamiset siirtyvät ilmoitusmenettelyyn, on äärimmäisen helpottava asia, esimerkiksi maanviljelijöiden kannalta, jotka haluavat toimia niin, että eläimillä on hyvät olosuhteet. Samalla voidaan byrokratiaa purkaa.

Toivon hartaasti, arvoisa puhemies, että ministeri Tiilikainen vielä ennen loppua — tässä on hallituskautta jäljellä vielä vaaleihin asti jonkun aikaa — määrätietoisesti ajaa tätä ajatusta eteenpäin, että ympäristölupamenettelyä sujuvoitetaan ja nopeutetaan koko ajan. Suomihan on saanut Euroopan ihmisoikeustuomioistuimesta lukuisia langettavia tuomioita siitä, että meidän oikeusprosessit ja lupaprosessit kestävät luvattoman pitkään. Ei voi olla niin, että joku hanke seisoo vuosia tuolla byrokratian rattaissa ja kyseinen ihminen menettää siinä oikeuksiaan ja pahimmillaan paljon rahaa, kun hän odottaa lainmukaista lupaa jollekin hankkeelle.

Lopuksi, arvoisa puhemies, vielä se, että kun näitä lupia tällä hetkellä on erilaisille hankkeille vireillä tuolla viranomaisten eri asteissa ja myös oikeusistuimissa odottamassa tuomioistuimen päätöstä, niin näiden hankkeiden yhteisarvon on laskettu olevan miljardeissa euroissa. Elikkä kyllä meidän pitää pyrkiä tätä turhaa byrokratiaa purkamaan. Meillähän on selvät ympäristönsuojelulait ja päästömääräykset ja niin edelleen ja niin edelleen. Elikkä mitään vaaraa ei ole olemassa, ja tietenkin sitten, jos joku rikkoo lakeja, sitäkin varten on tässä maassa järjestelmät, eli eihän tässä missään villissä viidakossa eletä vaan ihan normaalia arkipäivää. Annetaan niille ihmisille mahdollisuus investoida ja rakentaa, jotka sitä haluavat.

Toinen varapuhemies Tuula Haatainen: Annan tässä vaiheessa vastauspuheenvuoron ministeri Tiilikaiselle. 5 minuuttia, olkaa hyvä.

17.22 Asunto-, energia- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen: Arvoisa puhemies! Kiitoksia ensinnäkin tästä voittopuolisesti myönteisestä palautteesta, jota tämä lakiesitys on saanut, mutta kiitoksia myös niistä huolista, mitä täällä nousee, että onhan varma, että sitten sitä ympäristönsuojelun tasoa ei heikennetä. Sen täytyy meillä olla koko ajan mielessä, ja tällä ajatuksella mennään myös eteenpäin. Ja aivan kuten edustaja Hoskonen äsken toivoi, että vielä sitten muutakin tähän luvituksen tai byrokratian tai hallinnollisen taakan keventämiseen kuuluvaa tulee, niin kyllä todellakin aikeissa vielä on, että tällaista luvitusta sujuvoittavaa säädöstöä saadaan eduskunnan käsittelyyn syksyn aikana.

Mutta, arvoisa puhemies, käytän tilaisuuden myös hyväkseni — valitettavasti joudun piakkoin poistumaan muihin tehtäviin — ottaakseni pienen esimerkin tästä sujuvoittamisesta ilman että ympäristönsuojelun taso laskee. Tuolla on hetken kuluttua listalla käsitellyssä hallituksen esitys, jossa tuotantoeläinten lannan polttoa helpotetaan. Tässähän on tämä ikuisuuskysymys siitä, että saako hevosenlanta polttaa vai ei. No hevosenlanta on

Pöytäkirjan asiakohta PTK 79/2018 vp

hyvä maanparannusaine, ja hyviä ravinteita siinä on, silloin kun löytyy se paikka ja pelto, mihin sitä levitetään, mutta valitettavasti monella tallilla ei tällaista kohtuullisen etäisyyden päässä ole, ja kun aiemmin tässä hevosenlannan poltossa on vaadittu jätteenpolttolainsäädännön noudattamista ja jatkuvaa päästömittaussurantaa ja niinpäin pois, niin nyt tällä esityksellä sitten tuo aiemmin ajamamme EU-säädöksen muutos tuodaan kansalliseen lainsäädäntöön ja merkittävällä tavalla helpotetaan hevosenlannan polttoa. Ja huomio: kyse ei ole siitä, että jotenkin näitä polton raja-arvoja kovasti nyt laskettaisiin, vaan kyllä, edelleenkin näissä samoissa voimaloissa, missä sitten hevosenlanta voi jatkossa muitten polttoaineitten mukana polttaa, on varsin tiukat energiantuotannon yleiset päästövaatimukset voimassa. Eli kyse on tämänkaltaisesta toiminnasta, ja olen tietysti tyytyväinen, että tuo hallitusohjelmaankin kirjattu asia nyt nytkähtää eteenpäin.

Arvoisa puhemies! Näillä aluilla, ja toivottavasti ehdimme vielä todellakin tuoda ympäristöministeriöstä joitain tämänkaltaisia esityksiä myös myöhemmin eduskunnan käsitte-lyyn.

17.24 Sinuhe Wallinheimo kok: Arvoisa puhemies! Käsitlemme nyt hallituksen esitystä, jota todellakin on jo kauan odotettu. Kyse on siis sujuvamman sääntelyn hankkeesta, jossa osa nykyisin luvanvaraisista toiminnoista, joilta ei EU-lainsäädännön mukaan edellytetä ympäristölupaa, siirretään nyt sitten ilmoitusmenettelyyn. Käytännössä kyseeseen tulevat nyt luvanvaraiset toiminnot, joiden ympäristövaikutukset ovat pienet. Näistä valtaosa koskee eläinsuojia ja teollisuuden osalta lähinnä kemian- ja elintarviketeollisuuden suhteellisen pienimuotoisia toimintoja.

Tässä siis otetaan tärkeitä askeleita oikeaan suuntaan, ja siitä erityiskiitos hallitukselle ja myös tällä vaalikaudella istuneelle hallituspuolueiden norminpurkutyöryhmälle, jossa juuri tämän sääntelyn järjestyttämistä on pidetty esillä. Työ ei ole mennyt hukkaan. Ja erityiskiitos myös ministeri Tiilikaiselle, joka on ollut ministereistä varmasti yksi aktiivisimmista tällä saralla.

Arvoisa puhemies! Tarve tällaiselle lupakäytäntöjen sujuvoittamiselle on laajalti tunnustettu. Erilaisia ympäristöön liittyviä lupaprosesseja on Suomessa edelleen noin 15 000 ja esityksessä ehdotetun muutoksen jälkeenkin noin 11 000. Vertailun vuoksi: muun muassa Ruotsissa pärjätään noin 4 000 luvalla. Pienimmillään EU-lainsäädäntö edellyttäisi sitä, että Suomessa yritysten ympäristökysymykset käsiteltäisiin vain noin 1 000 toiminnon osalta ympäristöluvalla. Karsittavaa siis edelleenkin riittää.

Osittain tästä mittavasta lupabyrokratiasta johtuen lupaprosessien kestossa Suomen luvut ovat toistaiseksi masentavaa luettavaa. Kuntien myöntämien lupien käsittelyajat vaihtelevat neljän ja 14 kuukauden välillä. Aluehallintovirastoissa käsittelyaika on noin 11—17 kuukautta. Monissa EU-maissa käsittelyajat ovat merkittävästi lyhempiä. Lisäksi esimerkiksi Hollannissa on käytössä lakisääteinen 8 kuukauden käsittelyaika, jossa yritys saa sekä ympäristöluvan että muut toiminnan tarvitsemat keskeiset luvat yhdestä luukusta. Mielestäni tämä on mahdollisuuksien rajoissa Suomessakin.

Pitkät lupajonot merkitsevät sitä, että Suomi antaa tasoitusta keskeisille kilpailijamaille. EK:n vuonna 2017 tekemän tutkimuksen mukaan meillä seisoo noin 2,9 miljardin euron edestä kotimaisia investointeja, ja koko joukko uusia työpaikkoja on näin lupajonoissa. Päälle tulevat vielä ne tekemättömät ulkomaalaiset investointipäätökset, jotka kariutuvat meidän liian raskaan byrokratian takia.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 79/2018 vp

Arvoisa puhemies! On päivänselvää, että jos me haluamme ylläpitää tässä maassa kasvua, on näihin lupaprosesseihin saatava edelleen lisää sujuvuutta. Tällä hallituksella aika tosin alkaa käymään vähiin tämän toteuttamiselle. Mutta toivon, että ensi keväänä aloittava hallitus voisi jatkaa nyt aloitettua hyvää kehitystä omassa ohjelmassaan.

17.28 Petri Honkonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Tässä on vielä yksi näkökulma jäänyt oikeastaan aiheetta vaille huomiota, ja se on näiden ympäristölupien ja tämän luvituksen maksukäytännöt.

Nythän on sellainen tilanne ollut tähän asti, että kun tätä lupaa myöntävä viranomainen, aluehallintovirasto useimmiten, on lupaa käsitellyt, niin siitä on tietenkin sitten määrätyn luvanhakijalle tietty maksu. Nyt kun tässä suurin massa ilmoitusmenettelyyn siirtyvistä luvista muodostuu karjatilastoista ja karjasuojista, niin on syytä nostaa tähän esille se, että varmasti monen toiminnanharjoittajan, karjatilallisen, maksutaakka kevenee. Nythän kun ilmoitusten käsittely siirtyy kunnan viranomaisille, niin totta kai kunta sitten erikseen määrää omien taksakäytäntöjensä mukaisesti nämä ilmoitusten käsittelymaksut, mutta olettaa voi, että varsin ison joukon toiminnanharjoittajia lupamaksut nyt sitten kevenevät jopa useista tuhansista euroista alaspäin.

Mielestäni tämä on kyllä hyvää kehitystä hyvään suuntaan, varsinkin kun kaikki tiedostamme maatalouden ja maataloustuotannon, ruuantuotannon, todella hankalan ja tukalan tilanteen. Kun siellä investointeja suunnitellaan, tuotannon laajentamista tai tuotannon kehittämistä edelleen ja jatkamista, niin varmastikin jokainen euro, varsinkin tuhannet eurot, vaikuttaa siihen näköalaan ja niihin tarkkoihin laskelmiin, minkälaisiin investointeihin lähdetään tai minkälaiseen toiminnan kehittämiseen lähdetään. Tässäkin mielessä kyllä hallitus ja ministeri Tiilikainen ansaitsevat tässä kiitoksen, että tätä viedään eteenpäin ja pääsemme sitä nyt täällä eduskunnassa ja valiokunnassa käsittelemään.

17.30 Jari Myllykoski vas: Arvoisa rouva puhemies! Oikeastaan debattia kuunnellessani innostuin tulemaan pitämään tämän puheenvuoron.

Kun puhutaan normienpurkutalkoista, niin täytyy huomata myös se yksi toinen asia, että joskus normit ovat sen yksittäisen ihmisen puolella. Eli eivät normit ole sinällään vain taakka ja rasite vaikkapa maataloudessa. Puhutaan nyt vaikkapa metsänomistajista, joille tulee joskus sellainen tilanne kuten varsinkin siinä vaiheessa, kun meillä Natura-alueita kovasti lähdettiin hakemaan ja tehtiin niin sanotusti pakkolunastuksia luonnonsuojelun puitteissa. Oli hyvä ratkaisu, että luontoarvoja nostetaan, mutta siinä kohtaa virkamies käytti omaa valtaansa ja sillä yksittäisellä ihmisellä ei siinä ollutkaan enää mitään normeja, joilla olisi turvattu. Eli pitää nähdä se, että normit eivät ole vain pahasta vaan siellä on se toinenkin puoli, kuka normeja noudattaa ja minkälaista sääntelyä tehdään.

Sujuvoittaminen tässä kohtaa on hyvä, mutta pitää uskaltaa kurkistaa myös sinne toiselle puolelle eli aina nähdä, mitä se normin purkaminen tarkoittaa missäkin kohtaa, mitkä ovat ne taloudelliset vaikutukset. Äskeiseen edustajan puheenvuoroon viitaten: saattaa olla, että tämä hallitus voisi vielä tehdä niin, että lupamaksut olisivat investoinnin osalta verovähennyskelpoisia, niin päästäisiin tästä tavallaan sitten eteenpäin.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin ympäristövaliokuntaan.